

Tribuna & Opinión

Deià Souvenir

Joves Arquitectes de Mallorca

Defensem l'arquitectura contemporània i no estam en contra del creixement urbà on existeix un problema d'accés a l'habitatge digno i de qualitat.

Aquest creixement ha de sorgir de les necessitats reals i, per tant, la segona residència o l'habitatge turístic no en formen part; ha de ser participatiu, proporcionat i social, seguint criteris de sostenibilitat en funció dels recursos de què disposem, i ha de contribuir a preservar el nostre paisatge i territori. En definitiva, s'han d'anteposar els interessos col·lectius davant dels d'uns pocs.

A Deià hi ha gairebé les mateixes places turístiques que habitants i el 40% dels habitatges estan dedicats a segones residències. I la necessitat real d'habitatge? Quina és? La situació de Deià és semblant a la de la major part dels pobles de la part forana amb presió turística: en general, els joves amb famílies arrelades al poble des de generacions enrere resten a l'espera d'heretar una casa d'una padrina o un conco, i el problema el tenen tots els que hi van a fer feina i de qui depenen els serveis. Tota aquesta gent, amb

nòmies de treballador de temporada o de funcionari en el millor dels casos, no poden competir amb un lloguer turístic en el mercat lliure i, per tant, l'accés a l'habitatge s'ha de resoldre amb habitatge protegit.

Per tant, *Petit Deià no farà més que agreujar el problema.*

D'altra banda, l'actual col·lapse circulatori en temporada alta, la falta d'aparcament, acompanyat de la manca de millores reals en el transport públic que el pugui convertir en alternativa al cotxe, i els problemes d'abastiment d'aigua a l'estiu no faran més que empitjorar-se amb la construcció d'aquestes noves 21 casetes de betlem –i sense cap qualitat arquitectònica més enllà de la suposada còpia, mal copiada, de l'arquitectura popular de la Serra.

Ja arribam tard per aturar aquest projecte; ara es tracta d'evitar que altres barbaritats urbanístiques similars es puguin dur a terme en altres pobles. Tenim el precedent del Guix, a Escorca, que es va aconseguir desclassificar.

Una altra qüestió és l'ofici. És a dir, com ha de ser l'arquitectura que doni forma als creixements sostenibles que responguin a una necessitat social.

L'arquitectura moderna es va im-

«Construïu amb pedra, calç i fusta, com un temps. I veureu que la integració és completa»

posar a l'arquitectura tradicional per la necessitat de reconstruir Europa el més aviat i barat possible després de la Segona Guerra Mundial. Avui, ha passat a ser una «màquina de fer doblers». Però el que espunya l'harmonia d'un conjunt històric no és només una arquitectura moderna que destaquï sobre les altres. També és l'alteració del gra petit de la ciutat mediterrània, de la casa entre mitgeres en parcel·les estretes i llargues pròpia dels pobles mediterranis.

Si s'hagués de créixer, aquest seria el model de creixement, i no la banalització de la tradició constructiva convertida en un neofolkloris-

me de postal. Una falsa arquitectura popular, gens sincera i tanmateix mal interpretada amb el resultat de 21 casetes de falla sorgides com un bolet i fetes amb bloc de formigó revestits de pedra al més «pur estil mallorquí» en un entorn que els promotors bravegen que és Patrimoni de la Humanitat. Sí, i de fet, en la seva declaració, la Unesco va valorar especialment l'estreta relació que hi ha hagut entre l'ésser humà i la natura i va destacar que calia impulsar accions directes de rehabilitació i conservació del patrimoni cultural i natural. No esmentava la construcció de poblets de nova planta que xoquen per la seva magnitud i que res tenen a veure amb el desenvolupament natural dels pobles.

Si s'hagués de créixer, hauria de ser com a continuació de les darres parcel·les, al final dels pobles, amb la mateixa tipologia edificatòria i constructiva i no amb nous nuclis aliens al que ja existeix.

Si s'hagués de créixer, hauria de ser amb els mateixos materials amb què es va construir el paisatge de la Tramuntana. No faria falta cap normativa estètica que imita el que no és: «construïu amb pedra, calç i fusta, com un temps. I veureu que la integració és completa».

Tres hombres (uno de ellos dibujado) llamados Blas Pérez

Juan José Cortés
Doctor en Ciencias de la Información por la UA de Barcelona

Blas Pérez es un futbolista de la selección nacional de Panamá que ha jugado en los Campeonatos del Mundo de Rusia y que ya se ha marchado de regreso a su país con más pena que gloria: tres derrotas en otros tantos partidos y eliminados en la fase

previa. No creo que sean muchos los aficionados al fútbol que hubiesen oído antes hablar de Blas Pérez –salvo los de su nacionalidad, claro está– y raro será que volvámos a saber de él, a no ser que los ojeadores de algún club español hayan adivinado en él unas latentes perfecciones no demostradas en los campos rusos que le hagan ficharle para la práctica del deporte rey en la próxima temporada 2018/19.

Es posible, en cambio, que muchos se hayan dado cuenta de que en las retransmisiones televisadas de los partidos de Panamá los locutores mencionaban a ese futbolista por su nombre y primer apellido –«Blas Pérez esto, Blas Pérez lo otro»– y no simplemente Pérez, como sería lo normal, máxime al no haber en el equipo otro compañero

«Esa coincidencia de homónimos y lo sucedido por su causa, hace siete décadas hizo sudar de angustia a más de uno y hoy es inevitablemente vista con humor»

que se llamara igual. Lo mismo se ha observado en las crónicas de la prensa escrita: también, prácticamente sin excepción, le han llamado Blas Pérez. Para una gran mayoría, semejante manera de llamar a ese deportista no tendrá más trascendencia... pero permítanme los lectores que en mi caso el nombre de Blas Pérez sí evoque en mi memoria un trascendente recuerdo.

La conocida revista española de historietas *TBO* publicó en el año 1951, en una época en la que aparecía quincenalmente pero sin numerar debido a un imperativo legal, un pequeño chiste gráfico-literario en el que se veía el busto de un hombre del que sobresalían un brazo, una mano y un índice que seña-

laba a unos embutidos, y debajo figuraba el siguiente texto: «Blas Pérez ha descubierto un poderoso reconstituyente a base de chuletas, longaniza, jamón, pollo asado y langosta. ¡Qué eminencias tenemos!».

Su dibujante era Manuel Díaz Llamas y, para más concretar, estaba incluido en una sección llamada «El ojo electrónico de TBO».

Al cabo de unos días, en la redacción del *TBO* se presentaron dos inspectores de policía llevando consigo un mandamiento del Gobierno Civil de Barcelona para incautar la tirada de la revista y notificar que se les imponía una multa de 10.000 pesetas. Pero ignoraban el porqué. Un hijo del director del *TBO* acudió a toda prisa a la sede gubernativa para saber qué pasaba, pero allí también lo ignoraban, por lo que dedujeron que la sanción llegaba desde más altas instancias. Hechas las pertinentes averiguaciones, acabaron por descubrir que el motivo de la elevada sanción radicaba en el chiste de Díaz, por cuanto Blas Pérez era asimismo el nombre... ¡del excelentísimo señor ministro de la Gobernación del Gobierno franquista del momento! El *TBO*, claro está, tuvo que abonar la multa, y quien lo hizo manifestaría después en muchas ocasiones que «no saben ustedes con qué alegría volví al Gobierno Civil a pagar esas

10.000 pesetas por lo bien librados que habíamos salido, porque cuando supimos el motivo de la sanción lo primero que pensamos todos era que nos cerraban».

Naturalmente, Díaz fue llamado al orden por el director del *TBO*, y aunque manifestó rotundamente su pesar por lo sucedido, que desconocía por completo que hubiese un ministro llamado Blas Pérez y que puso ese nombre a su personaje como hubiese podido ponerle cualquier otro, pasaron varios meses antes de que volviese a publicar otro dibujo, y su readmisión se produjo después de que el director del *TBO* asumiese su parte de culpa, por cuanto él fue quien recibió y supervisó la página y decidió publicarla sin fijarse en algo con lo que no se podía jugar en aquel represivo momento histórico.

Esa coincidencia de homónimos y lo sucedido por su causa, que hace siete décadas hizo sudar de angustia a más de uno y que hoy es inevitablemente vista con humor, aparece mencionada en mi tesis doctoral «Historia y análisis de la revista 'TBO' hasta la conmemoración de su 75 aniversario (1917-1992)», con la que el 17 de diciembre de 1992 conseguí el grado de Doctor *cum laude* en Ciencias de la Información por la Universidad Autónoma de Barcelona.